

Handläggare:
emelie.mynde@fub.se

Försäkringskassan
FK 2025/028160

Remissvar: förslag till föreskrifter om ändring i Försäkringskassans föreskrifter (FKFS 2016:4) om assistansersättning

Riksförbundet för barn, unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning, FUB, är en intresseorganisation som arbetar för att barn, ungdomar och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning ska kunna leva ett gott liv. Vi är cirka 26 000 medlemmar i lokalföreningar runt om i landet. Personer med intellektuell funktionsnedsättning och deras anhöriga är medlemmar i FUB liksom många andra som delar vår grundsyn.

Försäkringskassans förslag:

Försäkringskassan föreslår en ändring av föreskrifterna FKFS 2016:4 som innebär att assistansersättning som huvudregel inte betalas ut om redovisningen kommer in senare än den femte i andra månaden efter den månad som redovisas, oavsett om ersättningen betalas i förskott eller efterskott. Ett undantag ("ventil") kan göras om det vore uppenbart oskäligt att neka ersättning, men då måste redovisningen senast ha kommit in den femte i andra månaden efter utgången av beviljandeperioden.

FUB tycker:

FUB instämmer i att förslaget innebär ökad förutsebarhet och enhetlighet, vilket är positivt. FUB anser dock att ventilen är mycket snävt utformad i förhållande till att assistansersättningen är en viktig stödinsats som behöver ersättas om assistans utförts. Kravet på att det ska vara *uppenbart oskäligt* för att undantag ska medges, riskerar att leda till att personer med omfattande funktionsnedsättningar förlorar ersättning trots att assistansen faktiskt har utförts och varit nödvändig för grundläggande livsföring. FUB instämmer dock i att det behöver finnas en borte gräns för när redovisning kan accepteras.

I praktiken bortser förslaget från den verklighet många assistansberättigade lever i, där allvarlig sjukdom, kognitiva svårigheter, beroende av andra aktörer och bristande administrativa förutsättningar är en del av vardagen. Att i dessa situationer lägga ett strikt och i efterhand oåterkalleligt ansvar på den

enskilde eller på anordnare riskerar att få mycket långtgående konsekvenser, såsom skuldsättning, inställd assistans eller i värsta fall hot mot hälsa och liv.

Vidare innebär den snäva ventilen att även situationer som är tydligt rimliga – men som inte når upp till den höga tröskeln ”uppenbart oskäligt” – ändå leder till total utebliven ersättning. Det saknas därmed ett proportionerligt utrymme för individuell bedömning, trots att konsekvensutredningen själv visar att orsakerna till sen redovisning ofta ligger utanför den assistansberättigades faktiska kontroll. Riksförbundet FUB anser därför att det borde räcka med ett krav på oskälighet för att ventilen ska tillämpas.

I konsekvensutredningen anges att det idag är 10 % av all redovisning som inte kommer in i rätt tid. Det innebär att ett betydande antal personer riskerar att stå utan ersättning för redan utförd assistans efter föreskriftsändringen. Det ställer därför krav på stora informationsinsatser från Försäkringskassan för att säkerställa att tid rapporteras i tid efter att föreskrifterna trätt i kraft. Informationen måste gå ut till alla assistansanvändare och anordnare.

Sammantaget instämmer FUB i att reglerna borde bli mer enhetliga och förutsägbara. Men det måste finnas rimliga möjligheter för tillämpande av ventilen för att personer inte ska gå miste om livsviktiga stödinsatser när det finns skäl för undantag. Kravet för tillämpning av ventilen bör därför sänkas från ”uppenbart oskäligt” till ”oskäligt”.

För Riksförbundet FUB

Christina Heilborn
Förbundssekreterare